

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS

SAKYMAS

D L PEDAGOG KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO KONCEPCIJOS TVIRTINIMO

2012 m. gegužis 30 d. Nr. V-899

Vilnius

gyvendindamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos gyvendinimo priemone, patvirtint Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. vasario 25 d. nutarimu Nr. 189 (Žin., 2009, Nr. 33–1268), 3 lentelės 1099 punkt , t v i r t i n u Pedagog kvalifikacijos tobulinimo koncepcij ([pridedama](#)).

Švietimo ir mokslo ministras

Gintaras Steponavičius

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo ir
mokslo ministro 2012 m. gegužis 30 d.

[sakymu Nr. V-899](#)

PEDAGOG KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO KONCEPCIJA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pedagog kvalifikacijos tobulinimo koncepcijos (toliau – Koncepcija) paskirtis – pasiūlyti šiuolaikinį pedagog kvalifikacijos tobulinimo sampratę bei teisinius ir administracinius mechanizmus, kurie leistų tvirtinti pedagoginiams darbuotojams (mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio, individualizuotas ar socialinio gėdymo, profesinio mokymo, neformaliojo švietimo programas, ir pagalbos mokiniui specialistams) (toliau kartu – pedagogai) nuolatinio kvalifikacijos tobulinimo asmeninį ir institucinį motyvą, užtikrinti pedagog kvalifikacijos tobulinimo paslaugų kokybę ir tikslingumą bei veiksmingumą, skiriamam iš biudžeto pedagog kvalifikacijai tobulinti, naudojamam. Koncepcija teisiniu požiūriu bus gyvendinta pakeitus atitinkamus teisės aktus.

2. Koncepcijoje vartojamos savykos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo statymą (Žin., 1991, Nr. 23–593; 2011, Nr. 38–1804), Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų statymą (Žin., 2009, Nr. 54–2140), Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusių švietimo statymą (Žin., 1998, Nr. 66–1909) ir kituose statymuose bei įgyvendinamuose teisės aktuose vartojamas savykas.

3. Remiantis Lietuvos Respublikos teise, Europos Sąjungos dokumentais, nacionaliniais ir tarptautiniais tyrimais bei rekomendacijomis Koncepcijoje laikomasi šių pagrindinių pedagog kvalifikacijos tobulinimo paltros gairių: 1) nuolatinio ir tatinio kvalifikacijos tobulinimo bitybų suvokimo skatinimas, 2) geresni finansiniai ir organizaciniai slyg kvalifikacijos tobulinimui sudarymas, 3) kvalifikacijos tobulinimo sričių ir formų vairovų didinimas.

II. PEDAGOG KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO SAMPRATA

4. Koncepcijoje savykos „kompetencija“ ir „kvalifikacija“ suvokiamos ir taikomos taip: savyka „kompetencija“ derintina su žodžiais „gyjama“, „ugdoma“ ir vartotina tiek bendrajam profesiniam gebėjimui, tiek atskiriems gebėjimams atlikti profesines užduotis, veikti profesinėje srityje apibūdinti; savyka „kvalifikacija“ derintina su žodžiais „tobulinama“, „pripažstama“, „formalizuojama“, „reikalaujama“ ir vartotina dokumentais patvirtintam bei su profesine karjera siejamam kompetencijų ir patirties visumai apibūdinti. Koncepcijoje aptariama procesų ir priemonių visuma vadinama „pedagog kvalifikacijos tobulinimu“, o paties pedagogo veikla siekiant gyti naujų ar aukštesnių kompetencijų – „profesiniu tobulinimu“.

5. Pedagog kvalifikacijos tobulinimo samprata grindžiama šiais principais:

5.1. siverstinimo – pedagogas turi suprasti, kas jo veikloje yra tobulintina, koki žini, gebėjim, gėdžiastoka bei kokios nuostatos ir požiriai tai lemia;

5.2. geriausios praktikos – pedagogas turi perimti geriausias ugdymo praktikas, kurios daugeliu atvejų randasi ir tinkamai suvokiamos autentiškoje pedagoginėje veiklos aplinkoje (švietimo staigoje ir kitose vietose, kur organizuojamas ugdymo procesas), todėl joje sutelktina didelė kvalifikacijos tobulinimo veiklų dalis;

5.3. motyvacijos – pedagogas turi turėti vidinį vertybinį nuostatą ir būti išoriškai motyvuojamas

nuolatos tobulinti savo veiklą;

5.4. subsidiarumo – pedagogas ir švietimo staiga yra pagrindiniai subjektai, kartu pasirenkantys profesinio tobulinimosi sritis ir formas.

6. Kvalifikacijos tobulinimo procesas turi užtikrinti derm tarp individuali pedagogo poreiki , švietimo staigos poreiki ir nacionalini poreiki .

6.1. Individual s pedagogo profesinio tobulinimosi poreikiai suvokiami kaip galimyb realizuoti asmeninius geb jimus, polinkius bei siekius; veikti problemas, kurios yra kli tis geresniems profesin s veiklos rezultatams ir pasitenkinimui darbu.

6.2. Švietimo staigos pedagog kvalifikacijos tobulinimo poreikiai suvokiami kaip galimyb darbuotojams gyti stokojamas kompetencijas, svarbias darniai staigos veiklai ir jos bendruomen s išsikelt uždavini gyvendinimui.

6.3. Nacionaliniai pedagog kvalifikacijos tobulinimo poreikiai suvokiami kaip galimyb vesti naujus dalykus, programas, temas, technologijas, skleisti svarbias pilietines ir tautines nuostatas, organizuoti gr smi ugdytini sveikatai prevencij .

6.4. Priimant sprendimus d l konkre i kvalifikacijos tobulinimo priemoni pasirinkimo turi b ti derinama pedagogo asmenin iniciatyva, švietimo staigos vadovo taka ir profesinio tobulinimosi konsultanto pagalba.

7. Kvalifikacijos tobulinimas nuosekliai prat sia pedagogo rengim , prad t aukštojoje mokykloje, ir turi trukti vis profesin s veiklos laikotarp . Pasirinkdamas pedagogo profesij asmuo tur t žinoti savo tolim j (viso gyvenimo) ir artim j (keleri met) tobulinimosi perspektyv , galimybes (skaitant švietimo staigos biudžete suplanuotus finansus), numatomus rezultatus ir pastar j s saj su karjera. Pedagogas turi teis strateginio planavimo laikotarpiui numatytas kvalifikacijos tobulinimo l šas panaudoti kooperuojant keleri met išteklius didesnio finansavimo reikalaujan iai kvalifikacijos tobulinimo formai.

8. Kvalifikacijos tobulinimas turi b ti suvokiamas ir gyvendinamas kaip organizacini , finansini ir pedagog bendradarbiavim skatinan i priemoni visuma, suteikianti kiekvienam pedagogui darbo metu galimybes sivertinti profesin veikl , planuoti profesin tobulinim si, sisavinti nauj medžiag , k rybiškai išbandyti naujus metodus bei rang . Ši priemoni visuma turi funkcionuoti taip, kad pedagogai tobulint si ne tik individualiai, bet ir kaip specifini tiksl vienijama bendruomen (švietimo staigos pedagog kolektyvas, dalyko mokytoj asociacija ir pan.), besidalijanti tarpusavyje ir su kitomis švietimo bendruomen mis geriausios praktikos patirtimi.

9. Pedagogo asmeninei ir socialinei s kmei b tina visapusiška žmogiškoji branda ir vis jo asmenini gali realizacija, tod l kvalifikacijos tobulinimo sri i ir form vairov tiesiogiai siejasi ir stiprina pedagogo nor tobulintis, jo pasitenkinim tobulinimosi rezultatais ir j diegimo profesin je veikloje s kme. Pedagogas yra pavyzdys ugdytiniam kaip asmenyb ir daro jiems tak asmenin mis savyb mis bei veikla. Tod l yra svarbios, ugdytinios ir kvalifikacijos tobulinimo proceso dalimi pripažintinos vairiausios pedagogo kompetencijos, gyjan ios vieš raišk , nepaisant to, ar jos tiesiogiai susijusios, ar nesusijusios su konkre iomis jo einamomis pedagogin mis pareigomis ir atliekamomis funkcijomis.

10. Pedagogo profesinio tobulinimosi procesą tikslinga skirstyti mokykloje vykdomo strateginio planavimo laikotarpiais (mokyklos savininko paprastai nustatytais 3 ar 5 metų tarpniais), kurie atitinka finansinio planavimo periodus ir yra optimalūs dinamiško sociokultūrinio konteksto požiūriu. Pedagogo kvalifikacijos tobulinimo veiklos vertinimas šiais tarpniais leistų užtikrinti lankstesnę ir racionalią veiklą išdėstyti kiekvienu laikotarpiu (galimybė atsižvelgti mokinių interesus ir naudoti, asmenines sąlygas, asmeninį laiko organizavimą, personalo kaitą švietimo staigoje ir realią tobulinimosi galimybių pasiūlymą), siekti planavimo ir spontaniškumo derinimą.

III. PEDAGOG KVALIFIKACIJOS REGULIAVIMO PRIEMONĖS IR RIBOS

11. Kadangi ne manoma vienareikšmiškai apibrėžti pedagogo kompetencijos ugdymo gairių, nusakytinos tik kompetencijų sritys ir slenkstinės (minimalios) ribos, kurias turi pasiekti asmuo, norintis gyvi valstybės pripažinti pedagogą kvalifikaciją ar siekti aukštesnės kvalifikacinės kategorijos.

12. Švietimo ir mokslo ministerija, jos galiotos institucijos, valstybės, savivaldybių ir nevalstybinės švietimo staigos turi sudaryti sąlygas tobulinti pedagogų kvalifikaciją šiais reguliavimo instrumentais, kuriuos reikia nustatyti atitinkamuose teisės aktuose:

12.1. prielaidas derinti pedagogo asmeninius, švietimo staigos ir nacionalinius poreikius sukuriant ir palaikymas, leidžiantis spręsti apie pedagogo tobulinimosi kryptis ir būdus konkrečiose pedagogų bendruomenės kontekste, šią veiklą periodiškai planuojant bei vertinant; pavyzdiniai pareigybių aprašų koregavimas ir profesinio tobulinimosi konsultantų rengimo programų inicijavimas yra pirmos svarbos uždaviniai;

12.2. pedagogų kvalifikacijos tobulinimo paslaugų kokybės stebėseną ir iš jos išplaukiantys veiksmai šią paslaugą teikiant atžvilgiu;

12.3. pedagogų ir švietimo staigų poreikių periodinis tyrimas ir iš jo išplaukiantys organizaciniai bei finansiniai sprendimai skatinant tobulinti pedagogų kvalifikacijos tobulinimo paslaugų atsiradimą (prireikus imantis valstybinio tokių paslaugų užsakymo).

13. Kvalifikacijos tobulinimo sistemos pertvarka turėtų būti vykdoma taip, jog nesudarytų kliūčių labiausiai motyvuotiems aktyviems pedagogams tobulinimosi praktikas. Kitą pedagogų profesinio tobulinimosi teigiamai paveiktą nedidelio intensyvumo, tačiau plataus poveikio motyvacinę paskatą ir organizacines prielaidas, išdėstytas šioje koncepcijoje.

14. Reikšmingos šios pedagogo kvalifikacijos tobulinimo paskatos:

14.1. teisė ir galimybė tobulintis už valstybės biudžeto („mokinio krepšelio“) lėšas ir iš kitų šaltinių;

14.2. teisė ir galimybė rinktis tobulinimosi sritis ir formas, derinama su švietimo staigos ir nacionaliniais poreikiais;

14.3. pasitenkinimas kmingu darbu gijus ir pritaikius naujas ar aukštesnes kompetencijas;

14.4. teisė ir galimybė esminiam profesiniam atsinaujinimui, papildomo formalaus išsilavinimo gijimui ilgalaikėmis stažuotėmis metu apibrėžtais laikotarpiais;

14.5. galimybė daryti vadybinę karjerą, gijus reikiamą vadybinę kompetenciją.

IV. PEDAGOG KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO SRITYS IR FORMOS

15. Pagal gebėjimų pobūdį ir jų taikymą skiriamos šios pagrindinės pedagogų kompetencijų sritys:

15.1. bendrosios kompetencijos (mokymo kalbos tinkama vartoseną, valstybinės bei užsienio kalbų mokėjimas, komunikaciniai gebėjimai, kritinis mąstymas, technologijų taikymo ir informacijos valdymo gūdžiai, teisinis raštingumas, etiketo pagrind išmanymas); siekiant pripažinti kai kurių kompetencijų gijimą ir paskatinti jų ugdymąsi, norminiuose dokumentuose atskirai nurodytinos šios bendrosios kompetencijos:

15.1.1. vadybinės organizacinės kompetencijos (skaitant ekonominę ir finansinę raštingumą);

15.1.2. kultūrinės kompetencijos (skaitant meninį raišką, kultūrinį aktyvumą – meno propagavimą ir kultūrinės veiklos organizavimą);

15.1.3. socialinės kompetencijos (pilietiški bei demokratinės moningumas, visuomeninis aktyvumas, socialinis jautrumas, skaitant labdaros ir paramos organizavimą, kitą pagalbą ne galiesiems ir socialiai pažeidžiamiesiems asmenims);

15.1.4. sportinės kompetencijos (skaitant sporto ir nuolatinio fizinio aktyvumo propagavimą bei sporto renginių organizavimą);

15.2. dalykinės kompetencijos (mokomojo ir tų pačių žinių bei ugdymo sričiai (socialiniai, humanitariniai, gamtos mokslai, technologijos, menai, kuo kultūra ir sportas) priklausančių dalykų pagrind bei naujovi išmanymas);

15.3. didaktinės kompetencijos (skaitant psichologines žinias ir jų taikymą, profesinės etikos išmanymą ir laikymąsi).

16. Pagal kvalifikacijos tobulinimosi būdus skiriamos šios kompetencijų gijimo formos:

16.1. individualus tobulinimasis (skaitant mokslinę veiklą, dalykinį raišką profesinėmis publikacijomis ir projektais);

16.2. kolegialus dalijimasis patirtimi (metodinių grupių, dalykinė asociacijų veikla, pamokos, skaitant atviras pamokas, ir kitos pedagoginės veiklos demonstravimas ir stebėjimas, konsultavimas ir konsultavimasis, išskyrus atvejus, kai tai eina tiesiogines tarnybines pareigas);

16.3. specializuoti renginiai (kursai, seminarai, mokymai, praktikos);

16.4. akademinis (aukštesnės pakopos ar kitos krypties, gretutinės, laispsnio nesuteikiančios studijos);

16.5. viešojo nedarbinė veikla (visuomeninė, kultūrinė, meninė raiška, skaitant veiklą demokratiniuose valdymo organuose, nevyriausybinėse organizacijose, socialinėse akcijose ir programose, dalyvavimą meno kolektyvuose, sportinės veiklos organizavimą ir dalyvavimą joje, amatininkystę ir kūrystinius projektus).

V. PEDAGOG KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO PASLAUGŲ TEIKIMAS IR JŲ PRIPAŽINIMAS

17. Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo sistema turi sudaryti palankias sąlygas ir kurti paskatas,

kad pedagog kvalifikacijos tobulinimo paslaugas būtų suinteresuotos teikti pirmiausia tos institucijos, kurios turi reikiam patirt , baz ir kvalifikuot personal . Tod l skatintina, kad skirting kvalifikacijos tobulinimo form paslaugas teikt skirtingos institucijos:

17.1. aukštosios mokyklos, rengian ios pedagogus ir psichologus, taip pat kitos aukštosios mokyklos – t st akademin ugdym , prioritetiškai si lydamos paslaugas tobulinti kvalifikacij II pakopos, laipsnio nesuteikian i formali j studij , atskir moduli studij , kurs , neformaliai gyt kompetencij pripažinimo ir kitais b dais;

17.2. valstyb s ir savivaldybi biudžetin s staigos (švietimo centrai ir kitos švietimo pagalbos staigos) – teikt j turim patirt bei personal atitinkan ias kvalifikacijos tobulinimo paslaugas ypa orientuodamiesi pedagog kvalifikacijos tobulinimo veikt organizavimo, koordinavimo ir kompensacines (trumpalaiki priemoni , kit pedagog kvalifikacijos tobulinimo paslaug teikt j nevykdom priemoni , su konkre iomis valstybin s švietimo politikos naujov mis, specifini grupi poreikiais susijusi priemoni gyvendinimo) funkcijas;

17.3. kiti juridiniai asmenys (pvz., Vš , AB, UAB, asociacijos) – konkuruot d l pedagog kvalifikacijos tobulinimo paslaug teikimo;

17.4. fiziniai asmenys (dirbantys pagal patent , registrav individuali veikt) – konkuruot d l pedagog kvalifikacijos tobulinimo paslaug teikimo (paskait , mokym , konsultavimo j specializuot ir formaliai patvirtint kompetencij atitinkaniose srityse).

18. Švietimo ir mokslo ministerijos galiotai institucijai priskirtinos šios pedagog kvalifikacijos tobulinimo priemoni nacionalinio koordinavimo ir teikt j pripažinimo funkcijos:

18.1. nuolat viešinti ir potencialiems pedagog kvalifikacijos tobulinimo paslaug teikt jms tiesiogiai teikti informacij apie švietimo politikos ir praktikos naujoves, pedagog ir švietimo staig vadov pageidavimus bei poreikius, kuri svarbi priemoni planavimui ir pasi lai;

18.2. palaikyti pedagog kvalifikacijos tobulinimo paslaug teikt j – juridini asmen akreditavimo sistem , apiman i kvalifikacijos ir veiklos s lyg patikrinim bei sprendim d l traukimo pedagog kvalifikacijos tobulinimo staig duomen baz ;

18.3. r pintis pedagog kvalifikacijos tobulinimo program turiniu ir rengini registracija (traukimu Kvalifikacijos tobulinimo program ir rengini registr);

18.4. palaikyti individuali pedagog kvalifikacijos tobulinimo paslaug teikt j – fizini asmen kvalifikacijos ir veiklos teis tumo (patento, individualios veiklos registravimo) patikros sistem , apiman i traukim viešai skelbiam lektori ir konsultant s raš ;

18.5. nuolat viešinti ir pedagogams bei švietimo staig vadovams tiesiogiai teikti informacij apie pedagog kvalifikacijos tobulinimo galimybes;

18.6. vykdyti pedagog kvalifikacijos tobulinimo paslaug teikt j veiklos steb sen kokyb s užtikrinimo, patikimos informacijos kaupimo ir analiz s, kuri teikiama švietimo politikos formuotojams, tikslais;

18.7. veikti išvien su kitomis valstyb s ir savivaldybi institucijomis (skaitant savivaldybi steigtas švietimo pagalbos staigas) koordinuojant pedagog kvalifikacijos tobulinim ir r pinantis pedagog kvalifikacijos tobulinimo priemoni , kurios nevykdomos kit kvalifikacijos tobulinimo

paslaug teik j , gyvendinimu.

19. Vykdamt pedagog kvalifikacijos tobulinimo paslaug teik j akreditavim , program ir rengini registravim , traukim lektori ir konsultant s raš laikomasi ši nuostat :

19.1. juridiniai ir fiziniai asmenys, jau turintys Lietuvos ar autoriteting užsienio institucij pripažint teis teikti tam tikr sri i bei lygmens formalaus ir neformalaus švietimo paslaugas ar vykdyti studijas, deklarav ketinim tose srityse teikti pedagog kvalifikacijos tobulinimo paslaugas, akredituojami pagal supaprastint proced r ;

19.2. juridini asmen , kuri pagrindin veikla yra pedagog kvalifikacijos tobulinimo paslaug teikimas ir akredituot kaip kvalifikacijos tobulinimo staigos tobulinimo programos ir renginiai terminuotai registruojami j pa i teikimu; kiti juridiniai asmenys teikiamuose prašymuose registruoti pavienes pedagog kvalifikacijos tobulinimo programas ir renginius užpildo detali turinio ir darbuotoj , vykdsian i konkre i program , kvalifikacijos deklaracij ir terminuotai akredituojami pagal supaprastint proced r ;

19.3. pareiškini dokument turinio išankstin patikra yra minimali pedagog kvalifikacijos tobulinimo program ir rengini kokyb s užtikrinimo priemon ; svarbiausias d mesys turi tekti j dalyvi vertinim bei gyt kompetencij taikymo analizei, ekspert vizitams ir kitoms kvalifikacijos tobulinimo paslaug teikimo veiklos steb senos priemon ms; nustatius pažeidimus ar konstatavus, kad deklaruot rezultat nepasiekta, turi b ti nedelsiant priimami sprendimai program ir rengini registravim panaikinti ir staig akreditacij perži r ti;

19.4. pedagog kvalifikacijos tobulinimo paslaug teik j vertinim ir j veiklos steb sen traukiamos pedagog profesin s dalykin s asociacijos.

VI. PEDAGOG KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO PLANAVIMAS

IR VERTINIMAS

20. Pagal veickl laik , tikslus ir pob d yra trys pedagog kvalifikacijos tobulinimo tipai:

20.1. pirm j pedagoginio darbo met kvalifikacijos tobulinimas;

20.2. kvalifikacijos tobulinimo stažuot ;

20.3. su darbu derinamas kvalifikacijos tobulinimas.

21. Pirmaisiais pedagoginio darbo metais pedagogo kvalifikacijos tobulinimas, pirmiausia vykstantis kolegialaus patirties per mimo forma, turi užimti ne mažiau kaip vien tre i j viso apmokamo pedagogo darbo laiko:

21.1. Pirmaisiais pedagoginio darbo metais mokini atostog laiku ar kitu tinkamu metu pedagogas turi dalyvauti nacionalin se arba regionin se vieno m nesio bendros trukm s kvalifikacijos tobulinimo stovyklose asmenims, prad jusiems pedagogin darb .

21.2. vertinus darbo ir stovykl rezultatus asmeniui teikiama rekomendacija d l tinkamumo pedagogo karjerai, kuri yra pagrindas asmeniniam sprendimui t sti pedagogin veickl .

21.3. Švietimo ir mokslo ministerijos galiotos institucijos parengtame „Pirm j pedagoginio darbo met apraše“ ir kituose dokumentuose turi b ti numatytos pagalbos asmenims, prad jusiems

pedagoginį darbą, priemonėmis, skaitant mentorių veiklos apmokėjimą, kvalifikacijos tobulinimo stovyklų organizavimą ir finansavimą, komisijų, teikiančių rekomendacijas dėl tinkamumo pedagogo karjerai, sudarymą ir apmokėjimą.

22. Kas aštuonerius darbo (ne traukiant motinystės/vystės atostogų) metus pedagogas gaus teisę gauti ne ilgesnį nei vieną mokslo metų trukmės kvalifikacijos tobulinimo stažuotą:

22.1. Stažuotą vykdoma pagal švietimo staigos patvirtintą veiklos planą, atsižvelgiant Švietimo ir mokslo ministerijos galiotą institucijos parengtą pedagogų kvalifikacijos tobulinimo stažuočių vykdymo aprašą.

22.2. Numatoma stažuotis metu mokėti vidutinį pedagogo darbo užmokestį (pagal jo kvalifikaciją už nominalų darbo krūvį) arba kompensuoti iki jo vidutinio darbo užmokesčio trūkstamą dalį, jei stažuotis metu jis gauna atlyginimą arba stipendiją kaip projekto vykdytojas, autorinis sutarties subjektas, pedagoginiai mainų programos dalyvis, studentas ir pan.

22.3. Galimos šios pedagogų kvalifikacijos tobulinimo stažuočių formos: universitetinės studijos, metodiniai priemonės ir vadovėlių rengimas, vadovavimas švietimo projektams ar dalyvavimas juose, stažuotų kitoje Lietuvoje arba užsienio švietimo, mokslo, kultūros staigoje.

22.4. Per visą profesinį karjerą pedagogas turi teisę kvalifikacijos tobulinimo stažuotes, kurių bendra trukmė ne ilgesnė kaip treji mokslo metai.

22.5. Pedagogas ilgalaikį kvalifikacijos tobulinimo stažuotą išleidžiamas, kai ji iš anksto suplanuojama taip, kad nesikirstų su mokinių interesais (sutaptų su auklėjamosios ir mokomąją klasių perėjimo kitą ugdymo pakopą tarpsniais).

23. Švietimo staigoje planuojat 30 metų pedagoginės veiklos stažą turinio asmens darbo veiklą didesnį krūvio dalis galėtų būti skiriama konsultanto, mentoriaus funkcijoms atlikti (išlaikant tą patį atlyginimą).

24. Su darbu derinamas pedagogo kvalifikacijos tobulinimas planuojamas ir vertinamas švietimo staigoje, kurioje dirba pedagogas. Pedagogo kvalifikacijos tobulinimo duomenys rašomi jo asmens bylą (formuojamas kvalifikacijos tobulinimo aplankas).

25. Švietimo staigose vestina atskira pareigybinė funkcija (pareigybinis funkcijų dalis) – profesinio tobulinimosi konsultantas:

25.1. Profesinio tobulinimosi konsultanto pareigybinės funkcijos negali atlikti staigos vadovas; rekomenduojama, kad ši pareigybinė funkcija nebūtų derinama ir su kitomis administruojančiomis pareigomis.

25.2. Profesinio tobulinimosi konsultantams rengti inicijuojama speciali kvalifikacinė programa (universitetiniai studijų moduliai) patyrusiems pedagogams.

25.3. Profesinio tobulinimosi konsultantas kasmet per savianalizę grindžiamą pokalbį su kiekvienu švietimo staigos pedagogu (taip pat ir vadovais) padeda jam parengti metinį ir perspektyvinį, susietą su strateginio mokyklos plano laikotarpiu, profesinio tobulinimosi planą, atitinkantį 5 ir 6 punktų kriterijus, taip pat aptaria pedagogo kvalifikacijos tobulinimo veiklos rezultatus, nuolat konsultuoja pedagogus tobulinimosi klausimais.

25.4. Nedideli švietimo staigai, t.y. turinčiai iki 10 pedagogų, pedagogus, o pereinamuoju 3 metų

laikotarpiu – ir didesni švietimo staig pedagogus gali konsultuoti profesinio tobulinimosi konsultanto pareigybines funkcijas atliekantis kitos švietimo staigos arba švietimo pagalbos staigos darbuotojas; organizacinius šios pagalbos teikimo reikalus turi spręsti švietimo staigos savininko teisės ir pareigas gyvendinanti institucija.

26. Pedagogų prašymu švietimo staigos vadovas skiria biudžeto lėšų pedagogų kvalifikacijos tobulinimo priemonėms (paslaugoms, metodinei medžiagai, specializuotai programinei rangai, komandiruotėms) apmokėti atsižvelgdamas profesinio tobulinimosi konsultanto nuomonę dėl švietimo staigos bei personalinių kvalifikacijos tobulinimo prioritetų ir vadovaudamasis teisės aktais:

26.1. Pedagogas iš anksto informuojamas, kokia lėšų suma ir kokio pobūdžio kvalifikacijos tobulinimo veiklai jam skirta. Tai žinodamas pedagogas savo nuožiuma renkasi pedagogų kvalifikacijos tobulinimo paslaugų teikėjus.

26.2. Skatintina praktika, kai švietimo staigos vadovas sudaro maksimaliai palankias galimybes pedagogui dalyvauti jo pasirinktuose kvalifikacijos tobulinimo renginiuose.

26.3. Pedagogas turi teisę rinktis kitas kvalifikacijos tobulinimo priemones (specializuotus renginius, akademinės studijas) nei rekomenduoja profesinio tobulinimosi konsultantas bei pritaria staigos vadovas, ir deklaruoti šią veiklą, tačiau pastaruoju atveju kvalifikacijos tobulinimo paslaugas apmoka pats asmuo.

27. Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo veikla vertinama pagal profesinės veiklos kokybės pokyčius, taip pat ir formalizuotai. Tokio vertinimo prielaida – Švietimo statymo apibrėžta mokytojų teisė „ne mažiau kaip 5 dienas per metus dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo renginiuose“. Tai sudaro 40 akademiniai valandų kontaktinio (auditorinio) darbo per metus. Atsižvelgiant aukštojo mokslo sistemoje rekomenduojamas kontaktinio (auditorinio) darbo ir savarankiško mokymosi bei kitos ugdymosi veiklos proporcijas, tai koreliuoja su 4 akademiniais kreditais per metus, kurie gali būti prilyginami kitiems apskaitos instrumentams (vienetams, taškams, kalendorinėms dienoms ar pan.) atsižvelgiant kompetencijų įgijimo formas.

28. Mokyklos vykdo pedagogų kvalifikacijos tobulinimo veiklos apskaitą, atsižvelgdamos Švietimo ir mokslo ministerijos galiotos institucijos parengtas rekomendacijas, kuriose numatomi skiriamo laiko, pastangos, rezultatai ir kiti kriterijai, kompetencijų įgijimo formos. Pedagogų kvalifikacijos tobulinimas pagal visas formas, išskyrus 16.3 ir 16.4 punktuose nurodytas, pripažįstamas pedagogui pateikus deklaraciją, kuri yra traukiama asmens bylai.

29. Teisės aktuose nustatomas pedagogų kvalifikacijos tobulinimo per atitinkamą laikotarpį minimumas (laiko, kreditų, taškų ir kitais veiksmais adekvantais apskaitos instrumentais), kuris per šį periodą gali būti vykdomas tiek vienodu, tiek skirtingu intensyvumu.

30. Atestacijos procedūras aukštesnei kvalifikacinei kategorijai gauti pedagogas gali pradėti tik tada, kai tobulinantis gytos kompetencijos lemia reikšmingus teigiamus pedagoginės veiklos kokybės pokyčius bei rezultatus ir kai per strateginio planavimo laikotarpį formaliai vertinta kvalifikacijos tobulinimo veikla visuma atitinka mažiausiai vieno semestro formaliųjų studijų apimtį.

31. Atsižvelgdamas švietimo politikos kryptis, Švietimo ir mokslo ministerijos galiotos

institucijos teikiamas analizės ir kitą informaciją apie pedagogų kvalifikacijos tobulinimo priemones, stebėsenos rezultatus ir pedagogų kompetencijų lygį, švietimo ir mokslo ministras tvirtina minimalius kvalifikacijos tobulinimo reikalavimus, nurodydamas veiklų formalizuotai vertinamos apimties pasiskirstymo viršutinį ir apatinį ribų kiekvienoje iš 16 ir 17 punktuose nurodytose šešiolikose ir penkiose formose:

31.1. Nustatomos skirtingos viršutinės ir apatinės reikalavimų tobulinimosi veikloms pagal sritis ir formas ribos skirtingose grupėse ir tipuose švietimo staigose, taip pat skirtingas pareigas einantiems pedagogams.

31.2. Nacionalinis poreikis, kad tam tikras pareigas einantys pedagogai gytų naujų kompetencijų, pedagogų kvalifikacijos tobulinimo sistemoje gali būti administraciškai realizuojamas vedant naują specialią kompetencijos sritį ir numatant joje tam tikrus minimalius tobulinimosi veiklos reikalavimus.

31.3. Kvalifikacijos tobulinimo minimalių reikalavimų pasiskirstymo pagal veiklos sritis ir formas viršutini ir apatiniai nustatymo pakeitimas, išskyrus pirmąjį paskelbimą, sigalioja praėjus penkeriems metams nuo jo paskelbimo, t. y. derinamas su pedagogo profesinio tobulinimosi ilgalaikiu planavimu.

32. Specializuotais renginiais ir akademinėmis formomis kvalifikacijos tobulinimas patvirtinamas dokumentais (pažymėjimais, diplomais, sertifikatais etc.); kitomis formomis kvalifikacijos tobulinimas patvirtinamas staigos vadovo remiantis profesinio tobulinimosi konsultanto, mentoriaus, metodinio arba relio vadovo, kitos švietimo staigos vadovo ar pedagogo konsultanto, pedagogo profesinės dalykinės asociacijos teikimu ir (ar) pedagogo deklaracija.

VII. SUSIJUSI SRI I PERTVARKOS REKOMENDACIJOS

33. koncepcijoje projektuojama pedagogų kvalifikacijos tobulinimo sistema gali vaisingai funkcionuoti pasiekus sinergiją su kitomis švietimo reguliavimo permainomis:

33.1. pirmąjį pedagoginio darbo metų lyginamąsias (terminuotas) pedagogo kvalifikacijos suteikimo procedūras vedimu;

33.2. pedagogo profesijos kompetencijų aprašo atnaujinimu, numatant skirtingus reikalavimus pagal ugdymo pakopos specifiką, specialiąjį pedagogų ir socialinių pedagogų, profesijos konsultantų specifiką, pedagogo veiklos vertinimo kriterijus, kuriais galėtų remtis mokykla, rengdamos savianalizės dokumentus, ir išorės auditoriai;

33.3. pedagogų kvalifikacinių reikalavimų patikslinimu, numatančiu kvalifikacijos tobulinimo patvirtinimo mechanizmą.